

werd dat de regering, zonder verdere bemoeienis van de zijde van de illegaliteit of de Contact-Commissie, in haar vertegenwoordiging had voorzien door de benoeming van het College van Vertrouwensmannen. Nu, de opdracht om dat college bijeen te roepen was aan Bosch van Rosenthal gegeven – de groepen van *Vrij Nederland* en *Het Parool* vermoedden (terecht) dat daar van Heuven Goedhart achter zat. 'Waarschijnlijk', zo schreef van Randwijk aan deze op 17 augustus (de *Wehrmacht* was in Normandië verslagen en de Duitse terugtocht over de Seine was begonnen), 'werden ook hier Gordiaanse knopen door jou doorgemaakt! Excellentie, u verdient het zwaard van Alexander, voor mijn part met het 'eikenloof' en de 'briljanten'.¹ Maar de zaak klaart op! En hopelijk nog op tijd! Want 'het zal zo heel lang niet meer duren!'²

Het was de verwachting dat de bevrijding spoedig zou komen, die de Contact-Commissie er in de tweede helft van augustus en in de eerste dagen van september toe bracht, aandacht te besteden aan de nieuwsvoorziening na de bevrijding en de positie die de illegale bladen dan zouden innemen. 'De illegale pers', zo werd op 22 augustus in afwezigheid van Jan Meijer vastgesteld, 'zal mogen blijven verschijnen doch zal niet de plaats van de algemene pers kunnen overnemen'³ – de overige leden van de Contact-Commissie meenden dat legale bladen die waren blijven uitkomen, hun verschijning na de bevrijding zouden mogen voortzetten, mits directies en raden van commissarissen hun rechten zouden verliezen en er voor elk blad een betrouwbare hoofdredacteur zou worden benoemd. Jan Meijer was ontzet toen hij hieromtrent in kennis werd gesteld – het werd toen toch nog 9 september (onmiddellijk nadat minister Burger voor Radio Oranje de voorgenomen perszuivering had toegelicht) voordat de Contact-Commissie in haar geheel aan de Vertrouwensmannen de aanbeveling deed, 'aan de illegale bladen die daartoe de wens te kennen geven, een bevoegdheid te verlenen om gebruik te maken van de door hen nodig geachte technische apparatuur der dagbladen.'⁴ Dat Londen had moeten spreken voordat de Contact-Commissie als zodanig het recht erkende van illegale bladen als *Het Parool*, *Trouw* en *De Waarheid* om te beschikken over de technische installaties van de gediskrediteerde legale pers, gaf de linkersectie opnieuw het gevoel dat de grote meerderheid van de Contact-Commissie

¹ Het *Ritterkreuz zum Eisernen Kreuz* met zwaarden, eikenloof en briljanten was de hoogste Duitse militaire onderscheiding. ² Brief, 17 aug. 1944, van H.M. van Randwijk aan van Heuven Goedhart (Zwitserse Weg A, 4 c (H 198)). ³ CC: Notulen, 22 aug. 1944 (GAC, 1 A). ⁴ A.v., 9 sept. 1944 (a.v.).